

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Історія країн Центрально-Східної Європи XX – XXI ст.

Загальна інформація

Компонент освітньо-професійної програми	<i>Вибірковий</i>
Кількість кредитів ECTS	4
Мова навчання	Українська

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Історія країн Центрально-Східної Європи XX – XXI ст.» є формування у здобувачів вищої освіти фахових компетентностей щодо ключових процесів на теренах Центрально-Східної Європи в означених хронологічних рамках; їхнього місця в системі європейської цивілізації.

Передумови вивчення дисципліни

Для результативного опанування знаннями, вміннями, навичками при вивченні даної дисципліни студент повинен мати базові знання з історії країн Центрально-Східної Європи доби середньовіччя та нового часу.

Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні:
знати:

- основні проблеми політичного, соціально-економічного та культурного розвитку народів Центрально-Східної Європи, порівнюючи з попередніми періодами (із застосуванням порівняльно-історичного методу);
- існуючі концепції при розгляді історичної проблеми;
- причини зародження, ознаки та наслідки тоталітарних та авторитарних режимів, задля запобігання в майбутньому трагедій світових війн, геноциду, репресій.

вміти:

- виявляти дискусійні питання в історіографії, формувати власну точку зору на основі обробки джерел із застосуванням спеціально-історичних та загальнонаукових методів дослідження;
- робити історико-психологічні характеристики видатних особистостей, оцінюючи їх роль у процесі державотворення, економічному та культурному розвитку народів Центрально-Східної Європи;
- використовувати при написанні наукових робіт методичку історичних досліджень, при розгляді, передусім, регіональної проблематики;
- творчо використовувати набуті звання та навички у подальшій професійній та громадській діяльності.
- виховувати почуття патріотизму, толерантності, стверджувати ідеали гуманізму та демократії.

Зміст дисципліни

Змістовий модуль 1. Народи Центрально-Східної Європи в роки Першої світової війни та в міжвоєнний період

1. Народи Центрально-Східної Європи напередодні Першої світової війни
2. Народи Центрально-Східної Європи в роки Першої світової війни, її наслідки для регіону
3. Незалежні держави Балтики та Польська Республіка у міжвоєнний період
4. Становлення Чехословацької республіки та розширення розширення території Румунії.
5. Угорщина та Болгарія у міжвоєнний період.

6. Королівство сербів, хорватів, словенців (Югославія), Греція, Албанія у міжвоєнний період.

Змістовий модуль 2. Країни Центрально-Східної Європи в роки II Світової війни

7. Країни Центрально-Східної Європи напередодні Другої світової війни
8. Країни Центрально-Східної Європи в роки Другої світової війни
9. Наслідки II Світової війни для країн Центрально-Східної Європи

Змістовий модуль 3. Тоталітарні режими в країнах Центрально-Східної Європи

10. Встановлення комуністичних режимів в країнах Центрально-Східної Європи
11. Утвердження тоталітаризму (1950 –1980-ті рр.)
12. Антирежимний рух в країнах Центрально-Східної Європи

Змістовий модуль 4. Сучасна історія країн Центрально-Східної Європи.

13. Республіка Польща у 1989 - 2023 рр.
14. Чехія і Словаччина у 1989 - 2023 рр.
15. Угорська Республіка 1989 – 2023 рр.
16. Республіка Болгарія.
17. Румунія на сучасному етапі розвитку.
18. Розпад СФРЮ та поява нових держав

- 19 Сучасна Албанія
- 20 Процеси трансформації у країнах Прибалтики у 1991 – 2023 рр.
- 21 Республіка Молдова та Білорусь.

Форми та методи навчання

1. ___ Інтерактивні методи навчання (диспут, моделювання історичних ситуацій, робота в групах з документами);
2. Словесні методи навчання (лекція, бесіда);
3. Практичні методи навчання (виконання творчих завдань, підготовка доповідей, презентацій);
4. Проблемний виклад матеріалу;
5. Дослідницький метод навчання

Контроль навчальних досягнень

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль

1. Усне опитування.
2. Творчі роботи, презентації, реферати, есе, твори-роздуми.
3. Контрольні роботи (тести або розгорнута відповідь).

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

а) робота на практичному занятті (до 6 балів)

Робота на практичному занятті оцінюється за наступними критеріями:

5-6 балів – студент у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання, має конспект з тезами теми заняття. Тема практичного заняття підготовлена якісно, самостійно та своєчасно

4 бали – студент частково опрацював основну літературу та джерела до теми заняття, вільно володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання, аргументація на достатньому рівні, має конспект з тезами теми заняття.

1-3 бали – студент загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька.

Самостійна робота з курсу «Історія країн Центрально-Східної Європи ХХ – ХХІ ст.» включає підготовку міні-дослідження за тематикою самостійної роботи до кожної теми або реферат - до 14 балів.

Студент за власним бажанням може обрати один з двох варіантів: а) **усні відповіді** (або міні-дослідження з презентацією) на питання самостійної роботи; б) **написання реферату** з модулю. Завдання самостійної роботи та теми рефератів по кожному модулю визначаються викладачем.

Реферат оцінюється за наступними критеріями: відповідна форма, грамотність, охайність, науковість, достатня кількість використаної літератури (до 10 джерел). Допускається використання матеріалів інтернет-ресурсів з обов'язковим включенням їх точної адреси до списку літератури.

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

60 - % – практичні роботи;

25 % - самостійна робота

15% - творча робота

Політика курсу

Учасники освітнього процесу керуються нормативними документами та відповідними Положеннями, затвердженими в НУЧК: (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)).

При вивченні дисципліни та проведенні форм контролю студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, зокрема – самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ✓ Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ✓ Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ✓ Надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.
- ✓ У процесі навчання забороняються академічний плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування (при написанні контрольної роботи та складанні заліку), хабарництво.

Граничний термін проходження всіх видів поточного контролю - до початку залікової сесії при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо.)

Відпрацювання пропущених занять та перескладання всіх форм контролю може відбуватися на платформах Zoom або moodle.

Матеріально-технічне забезпечення

Для організації освітнього процесу використовується комп'ютерна техніка, мультимедійні проектори та методичні матеріали.

Інформаційні ресурси

Зашкільняк Л. О., Крикун М. Г. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.

Баран З., Кріль М. Історія Югославії. 1918-1990 рр. Текст лекцій. Львів, 1997.

Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К., 2004. 464 с.

Винарчук Т.В. Зовнішньополітичні фактори державотворення українців та інших народів Центрально-Східної Європи (1917 – 1920 рр.) Наукові праці історичного факультету ЗДУ. Запоріжжя, 2004. Вип.18. С.45– 53.

Газін В.П. Новітня історія країн Європи і Америки 1918 – 1945 рр.: Підручник для студ. вищ.

навч. закл. К., 2003. 472 с.

Газін В.П., Копилов С.А. Новітня історія країн Європи та Америки (1945 - 2002 рр.). Київ, 2004.

Дейвіс Н. Європа. Історія. К., 2000. 1464 с.

Дюррозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1995. 903 с.

Єлавіч Б. Історія Балкан ХХ століття. К., 2004. 600 с.

Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.

Історія Центрально-Східної Європи: Посібник за ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660 с.

Кріль М. М. Історія країн Центрально-Східної Європи (кінець ХХ - початок ХХІ ст.): Навчальний посібник. Київ, 2008.

Кріль М. Розпад югославської федерації та утворення нових держав на Балканах. Текст лекції. Львів, 1996.

Кріль М. Суспільно-політичний розвиток Словаччини 1945-1995. Текст лекцій. Львів, 1996.

Політичні кризи та антитоталітарні рухи в країнах Східної Європи (50-80- ті роки ХХ ст.). Харків, 2000.

Пугач Є. П. Встановлення тоталітарних режимів в Центральній та Південно-Східній Європі. Харків, 2008.

Пугач Є.П., Страшнюк С.Ю. Історія західних та південних слов'ян ХХ століття. Посібник. Харків, 1998.

Ротшильд Дж. Східно-Центральна Європа між двома світовими війнами. К., 2001. 496 с.

Ротшильд Дж., Уінгфрід Н.М. Повернення до різноманітності: політична історія східно-центральної Європи після Другої світової війни. Київ, 2004. 381 с.

Рудько С.О. Історія Центрально-Східної Європи (кін.ХVІІІ – поч.. ХХІ ст.): Навчально-методичний посібник з курсу. Острог, 2010. 220 с.

Цветков Г.М. Міжнародні відносини й зовнішня політика в 1917 – 1945 рр.: навчальний посібник для студ. Вузів.К., 1997. 232 с.

Чорній В. Історія Болгарії. Львів, 2007.

Яровий В. І. Історія західних та південних слов'ян у ХХ ст. К., 1996. 416 с.

Яровий В. Новітня історія центральноєвропейських та балканських країн. ХХ ст. К., 2005. 816 с.

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Еткіна Ірина Ігорівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат історичних наук, доцент, доцент
Комунікація	Кафедра: всесвітньої історії та міжнародних відносин E-mail: etkina@ukr.net Телефон: +38-093-78-75-553
Посилання на дисципліну в системах дистанційного навчання	https://moodle.chnpu.edu.ua/course/view.php?id=2496 Zoom: 312 143 6688 (Пароль – Y1UqLJ)
Консультації	Вівторок 13.00 – 14.20. (Zoom)